

# ԴԱՏԱԽԱՁԱԿԱՆ ԽՄԲԻ ԿՈՂՄԻՑ ՄԻՆՉԴԱՏԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹԻ ՕՐԻՆԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՆԿԱՏՄԱՍԲ ՀՍԿՈՂՈՒԹՅԱՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ԵՎ ԴԱՏԱՐԱՆՈՒՄ ՄԵՂԱԴՐԱՆՔԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՆԱԽՆԴԻՐՆԵՐԸ ՀՀ ՔՐԵԱԿԱՆ ԴԱՏԱՎԱՐՈՒԹՅՈՒՆՈՒՄ

## Արսեն Մարտիրոսյան

*ՀՀ հատուկ քննչական ծառայությունում  
մինչդատական վարույթի օրինականության  
նկատմամբ հսկողության վարչության պետ,  
իրավաբանական գիտությունների թեկնածու, դոցենտ*

ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 194-րդ հոդվածի համաձայն՝ «Գործի բարդության կամ նրա ծավալի մեծ լինելու դեպքում նախաքննության կատարումը կարող է հանձնարարվել մի քանի քննիչի, որի մասին նշվում է գործի հարուցման վերաբերյալ որոշման մեջ, կամ կայացվում է առանձին որոշում: Այդ մասին իրավունք ունի որոշում կայացնել քննչական բաժնի պետը: Որոշման մեջ պետք է նշվեն բոլոր քննիչները, որոնց հանձնարարվում է նախաքննության կատարումը, այդ թվում՝ խմբի ղեկավար քննիչը, որը գործն ընդունում է իր վարույթ և ղեկավարում է մյուս քննիչների գործողությունները: Կասկածյալը, մեղադրյալը, տուժողը, քաղաքացիական հայցվորը, քաղաքացիական պատասխանողը և նրանց ներկայացուցիչները պետք է ծանոթացվեն քննիչների խմբի կողմից քննությունը կատարելու մասին որոշմանը, և նրանց պարզաբանվում է ցանկացած քննիչին բացարկ հայտնելու նրանց իրավունքը»:

Դրա հետ մեկտեղ քրեադատավարական օրենքը որևէ դրույթ չի պարունակում գործով դատավարական ղեկավարումը և մեղադրանքի պաշտպանությունը դատախազական խմբի կողմից իրականացնելու վերաբերյալ: Սակայն 2017 թվականի նոյեմբերի 17-ին ընդունված «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքը<sup>1</sup> նախատեսում է դատախազության լիազորությունների իրականացումը դատախազական խմբի կողմից: Այսպես՝ այդ օրենքի 32-րդ հոդվածի 5-րդ մասի համաձայն՝ վերադաս դատախազը կոնկրետ վարույթով դատախազության լիազորությունների իրականացումը կարող է հանձնարարել մի քանի դատախազների և նշանակել դատախազական խմբի ղեկավար: Դատախազական խմբի ղեկավարը կազմակերպում և համակարգում է դատախազական խմբի աշխատանքը: Սույն նորմի բովանդակությունից դժվար չէ նկատել, որ օրենսդիրը, ըստ էության, սահմանափակվել է միայն դատախազության լիազորությունների իրականացումը դատախազական խմբի կողմից իրականացնելու իրավական հիմք նախատեսելով՝ առանց կանոնակարգելու դատախազական խումբ ստեղծելու հիմքերը, դատախազական խմբի դատախազների և ղեկավարի լիազորությունների շրջանակը: Ընդ որում, նշված հարցերի վերաբերյալ համապատասխան իրավական կարգավորումների բացակայությունը գործնականում հանգեցնում է որոշակի խնդիրների:

<sup>1</sup> Տե՛ս <https://www.arlis.am/>

Սույն հոդվածի շրջանակներում քննարկման առարկա կդառնան դատախազական խումբ ստեղծելու իրավական հիմքերը, դատախազական խմբի ղեկավարի և դատախազների լիազորությունները, ինչպես նաև դատախազական խմբին վերաբերող որոշ այլ հարցեր:

**1. Դատախազական խումբ ստեղծելու հիմքերը:** Ինչպես վերը նշվեց «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 32-րդ հոդվածի 5-րդ մասը չի սահմանում դատախազական խումբ ստեղծելու կոնկրետ հիմքեր՝ այն ստեղծելու բացառիկ իրավասությունը վերապահելով վերադաս դատախազին: Այսինքն՝ վերադաս դատախազն իրավասու է դատախազական խումբ ստեղծել ցանկացած դեպքում, երբ անհրաժեշտ կհամարի:

Մինչդեռ քննչական խմբի պարագայում ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 194-րդ հոդվածը սահմանում է, որ այն կարող է ստեղծվել գործի բարդության կամ նրա ծավալի մեծ լինելու դեպքում: Այսինքն՝ քննչական խումբ կարող է ստեղծվել, երբ՝

- ա) քննվող քրեական գործը բարդություն է ներկայացնում,
- բ) քննվող քրեական գործը ունի մեծ ծավալ:

Բացի այդ, տեսական գրականության մեջ առաջարկվում է նախաքննության կատարումը քննչական խմբին հանձնարարելու օրենսդրական հիմք նախատեսել նաև այն դեպքում, երբ հանցագործությունը ստանում է սոցիալական կամ հասարակական բնույթ<sup>1</sup>: Ընդ որում, քրեական գործին հասարակական բնույթ կարող են հաղորդել այնպիսի հանգամանքներ, ինչպիսիք են՝ հանցավոր գործունեության արդյունքում տուժողների մեծաքանակ լինելը, առանձնապես խոշոր չափերի վնասի առկայությունը և այլն:<sup>2</sup>

Նախատեսելով քննչական խումբ ստեղծելու հիմքերը՝ օրենսդիրը չի բացահայտում «գործի բարդություն» և «գործի մեծ ծավալ» հասկացությունների բովանդակությունը՝ դրանց գնահատումը թողնելով իրավակիրառողին:

Մասնագիտական գրականության մեջ նշվում է, որ «գործի բարդություն» հասկացությունը արտացոլում է հանցագործության ներքին «որակական», իսկ «գործի մեծ ծավալը»՝ արտաքին, քանակական կողմը<sup>3</sup>: Բարդ գնահատվում են այն բազմադրվագ քրեական գործերը, որոնցով առաջ են քաշվում մի քանի վարկածներ և դրանք միաժամանակ ենթակա են ստուգման<sup>4</sup>:

Քրեական գործի բարդությունը և մեծ ծավալը առաջին հերթին կախված են 1) կարատված հանցագործության ծավալով և (կամ) դրա դրվագներով, 2) սուբյեկտների քանակով, 3) հանցավոր գործունեության վայրով (օրինակ, եթե այն կատարվել է մի քանի համայնքներում, մարզերում, պետություններում)<sup>5</sup>:

ՀՀ դատախազության կողմից մշակված «Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին» ՀՀ օրենքի նախագծով (այսուհետ՝ Նախագիծ) առաջարկվում է օրենսգիրքը լրացնել նոր՝ «Մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության և դատավարական ղեկավարման իրականացումը դատախազական խմբի կողմից» վերտառությամբ 54. 1-րդ հոդվածով՝ սահմանելով. «1. Գործի բարդության կամ նրա

<sup>1</sup> Տե՛ս *М. Хамгоков* Производство предварительного следствия следственной группой. Автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Краснодар, 2009, էջ 15:

<sup>2</sup> Տե՛ս *М. Шамсутдинов* Производство предварительного следствия следственной группой (Процессуальные, управленческие и тактико-психологические аспекты): Дис. ... канд. юрид. наук: Казань, էջ 71:

<sup>3</sup> Տե՛ս *М. Хамгоков*, նշված աշխատությունը, էջ 14:

<sup>4</sup> Տե՛ս Досудебное производство в уголовном процессе: *Б.Я. Гаврилов* и др. – М.: ЮНИТИДАНА, 2015, էջ 107:

<sup>5</sup> Տե՛ս *М. Шамсутдинов*, նշված աշխատությունը, էջ 69:

ծավալի մեծ լինելով պայմանավորված՝ վերադաս դատախազի հանձնարարականով կարող է ստեղծվել դատախազական խումբ: Հանձնարարականի մեջ պետք է նշվեն բոլոր դատախազները, որոնց հանձնարարվում է մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության և դատավարական ղեկավարման իրականացումը, այդ թվում՝ խմբի ղեկավար դատախազը»:

Ինչպես տեսանելի է մեջբերված հոդվածի բովանդակությունից, ինչպես քննչական խմբի, այնպես էլ դատախազական խմբի պարագայում առաջարկվում է որպես դրա ստեղծման հիմք նախատեսել քննվող քրեական գործի բարդությունը կամ դրա ծավալների մեծ լինելը: Կարծում ենք, որ օրենսդրորեն ինչպես քննչական խմբի, այնպես էլ դատախազական խմբի ստեղծման հիմք պետք է սահմանվի նաև քննվող քրեական գործի հասարակական հնչեղությունը:

Միաժամանակ, դատախազական խումբ ստեղծելու հետ կապված իրավաչափ հարց է առաջանում, թե արդյո՞ք վերադաս դատախազը պետք է իրավասու լինի գործով դատավարական ղեկավարումը դատախազական խմբին հանձնարարել միայն այն դեպքում, երբ նախաքննության ընթացքում ստեղծված է քննչական խումբ, թե՞ անկախ այդ խմբի գոյությունից:

Այս կապակցությամբ Նախագծի սկզբնական տարբերակում նախատեսված էր, որ գործի բարդության կամ նրա ծավալի մեծ լինելով պայմանավորված՝ **քննությունը քննչական խմբի կողմից իրականացվելու դեպքում** վերադաս դատախազի հանձնարարականով կարող է ստեղծվել դատախազական խումբ:

Փաստերոն, ըստ Նախագծի սկզբնական կարգավորման տրամաբանության, դատախազական խումբ կարող է ստեղծվել միայն այն դեպքում, երբ նախաքննության կատարումը հանձնարարված է քննչական խմբին: Կարծում ենք, որ գործով դատախազական խմբի ստեղծումը չպետք է պայմանավորել արդեն իսկ ստեղծված քննչական խմբի գոյությամբ: Այլ կերպ՝ վերադաս դատախազը պետք է համապատասխան հիմքերի առկայության դեպքում լիազորված լինի գործով դատավարական ղեկավարումը և հսկողությունը դատախազական խմբին հանձնարարել անկախ այն հանգամանքից, թե այդ գործով նախաքննությունը քննչական խմբի կողմից իրականացվում է, թե ոչ: Ավելի պարզ՝ վերադաս դատախազի՝ դատախազական խումբ ստեղծելու լիազորությունը չպետք է պայմանավորված լինի նախաքննության ընթացքում ստեղծված քննչական խմբի գոյությամբ:

Այսպիսով՝ վերոգրյալի հիման վրա կարելի է եզրահանգել, որ դատախազական խումբ կարող է ստեղծվել հետևյալ հիմքերից որևէ մեկի առկայության դեպքում.

1. *քննվող քրեական գործը բարդություն է ներկայացնում,*
2. *քննվող քրեական գործը ունի մեծ ծավալ,*
3. *քննվող քրեական գործը ունի հասարակական հնչեղություն<sup>1</sup>:*

Միաժամանակ հարկ է փաստել, որ դատախազական խումբ կարող է ստեղծվել անկախ քննչական խմբի առկայությունից:

## **2. Դատախազական խմբի դատախազների և ղեկավարի լիազորությունները:**

Ինչպես արդեն նշվեց, «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքի 32-րդ հոդվածը սահմանափակվել է միայն ամրագրելով, որ դատախազության լիազորությունների իրականացումը մի քանի դատախազների հանձնարարելու պարագայում դատախազական խմբի ղեկավարը կազմակերպում և համակարգում է դատախազական խմբի աշխատանքը: Համեմատության համար նշենք, որ քննչական խմբի դեպքում օրենսդիրը առաժին իրավական կարգավորման է ենթարկել քննչական խմբի ղեկավարի լիազորությունները: Ընդ որում, ելնելով այդ լիազորությունների բնույթից՝ մասնագիտական գրականության մեջ դրանք դասակարգվում են բացառիկի և ոչ բացառիկի:

<sup>1</sup> Կարծում ենք, որ նշվածը նույնպես պետք է Նախագծով նախատեսվի որպես դատախազական խմբի ստեղծման հիմք:

Քննչական խմբի ղեկավարի բացառիկ լիազորությունները օրենքով վերապահված են միայն քննչական խմբի ղեկավարին: Վերջինիս բացառիկ լիազորություններն են՝

1. գործերը միացնելու կամ անջատելու մասին որոշում ընդունելը,
2. անձին որպես մեղադրյալ ներգրավելու մասին որոշում ընդունելը,
3. գործով վարույթը կասեցնելու կամ վերսկսելու մասին որոշումներ ընդունելը,
4. նախաքննության ժամկետը երկարացնելու մասին որոշում ընդունելը,
5. կալանքը որպես խափանման միջոց ընտրելու և դրանց ժամկետը երկարացնելու միջնորդություններ հարուցելու մասին որոշումներ ընդունելը,
6. գործի վարույթը կարճելու, քրեական հետապնդումը դադարեցնելու կամ վերսկսելու մասին որոշումներ ընդունելը,
7. մեղադրական եզրակացություն կազմելը կամ բժշկական բնույթի հարկադրական միջոցներ կիրառելու հարցը քննելու համար գործը դատարան ուղարկելու մասին որոշում ընդունելը:

Քննչական խմբի ղեկավարի ոչ բացառիկ լիազորություններն են՝ մասնակցել այլ քննիչների կողմից կատարվող քննչական գործողություններին և գործով անձամբ կատարել քննչական գործողություններ և կայացնել որոշումներ<sup>1</sup>:

Դատախազական խմբի դատախազների և ղեկավարի լիազորությունների վերաբերյալ հստակ կանոնակարգումների բացակայությունը գործնականում հանգեցնում է մի շարք խնդիրների: Մասնավորապես՝ գործնականում հաճախ ստեղծվում են իրավիճակներ, երբ անձին առաջադրված մեղադրանքի հիմնավորվածության, արարքի իրավաբանական որակման, մեղադրական եզրակացությամբ ստացված քրեական գործը հաստատելու և դատարան ուղարկելու, դատարանում մեղադրանքի պաշտպանության հետ կապված դատախազական խմբի դատախազի (դատախազների) և ղեկավարի դիրքորոշումները տարբեր են լինում: Օրինակ՝ դատախազական խմբի դատախազը (դատախազները), ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքի 273-րդ հոդվածի պահանջների պահպանմամբ ուսումնասիրելով քրեական գործի նյութերը, գտնում են, որ այն ենթակա է հաստատման և պետք է ուղարկվի դատարան, մինչդեռ խմբի ղեկավարը գտնում է, որ մեղադրական եզրակացությունը չպետք է հաստատվի և գործը վերադարձվի քննիչին՝ լրացուցիչ քննություն կատարելու, կամ գործով վարույթը ենթակա է կարճման, և քրեական հետապնդումը՝ դադարեցման:

Վերը նշված հանգամանքով պայմանավորված՝ դատախազության կողմից նշակված ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին օրենքի նախագծով առաջարկվում է կանոնակարգել նաև դատախազական խմբի ղեկավարի և անդամների լիազորությունները: Մասնավորապես՝ Նախագծով առաջարկվում է ՀՀ քրեական դատավարության օրենսգրքում նախատեսել նոր՝ 54. 2-րդ հոդված «Դատախազական խմբի ղեկավարի և անդամների լիազորությունները»՝ հետևյալ բովանդակությամբ.

«1. Դատախազական խմբի ղեկավարը կազմակերպում է դատախազական խմբի աշխատանքը, ղեկավարում և համակարգում է մյուս դատախազների գործողությունները:

2. Դատախազական խմբի անդամն իրականացնում է սույն օրենսգրքի 53-րդ և 54-րդ հոդվածով սահմանված լիազորությունները դատախազական խմբի ղեկավարի կողմից սահմանված շրջանակներում:

<sup>1</sup> Տե՛ս Հայաստանի Հանրապետության քրեական դատավարություն «մինչդատական վարույթ»: Մաս 2/ Գիտ. խմբ.՝ Ա. Դամբարյան, Եր., Տիգրան Մեծ, 2017, էջ 116

3. Սույն օրենսգրքի 53-րդ հոդվածի 2-րդ մասի 5-րդ, 10-րդ, 14-րդ, 15-րդ կետերով, 3-րդ մասի 6-րդ, 9-րդ, 11-րդ կետերով, 54-րդ հոդվածի 1-ին մասի 9-րդ կետով և 197-րդ հոդվածի 5-րդ մասով սահմանված լիազորությունները իրականացվում են բացառապես դատախազական խմբի ղեկավարի կողմից:

4. Դատախազական խմբի ղեկավարը և անդամն իրականացնում են նաև սույն օրենսգրքով նախատեսված այլ լիազորություններ»:

Նախագծի մեջբերված հոդվածի բովանդակությունից տեսանելի է, որ որպես դատախազական խմբի ղեկավարի բացառիկ լիազորություններ սահմանված են.

1. լուծել հետաքննության մարմնի աշխատակցին, քննիչին, ստորադաս դատախազին հայտնված բացարկի, ինչպես նաև վերջիններիս ինքնաբացարկի հարցերը,

2. հետաքննության մարմնի աշխատակցին, քննիչին հեռացնել տվյալ գործով քրեական դատավարությանը մասնակցելուց, եթե գործի քննության ընթացքում նրանք թույլ են տվել օրենքի խախտում,

3. հաստատել մեղադրական եզրակացությունը, իսկ այն անձանց նկատմամբ քրեական գործերով, որոնք քրեական օրենսգրքով չթույլատրված արարքը կատարել են անմեղաունակ վիճակում կամ անմեղաունակ են դարձել քրեական օրենսգրքով չթույլատրված արարքը կատարելուց հետո՝ եզրափակիչ որոշումը,

4. գործն ուղարկել դատարան՝ ըստ էության քննելու համար,

5. հրաժարվել մեղադրյալի նկատմամբ քրեական հետապնդում իրականացնելուց, կարճել քրեական գործով վարույթը կամ դադարեցնել քրեական հետապնդումը,

6. դիմել դատարան՝ սույն օրենսգրքով նախատեսված միջնորդություններով,

7. անհրաժեշտությունը վերանալու դեպքում վերացնել նամակագրության, հեռախոսային խոսակցությունների, փոստային, հեռագրական և այլ հաղորդումների գաղտնիության իրավունքի սահմանափակումները,

8. հրաժարվել մեղադրյալի նկատմամբ քրեական հետապնդում իրականացնելուց,

9. նախաքննության ժամկետը քննիչի պատճառաբանված միջնորդության հիման վրա երկարեցնել՝ միջնորդությունը լրիվ կամ մասնակիորեն բավարարելու վերաբերյալ որոշում կայացնելով:

Այսպիսով, Նախագծով հստակ կանոնակարգման է ենթարկվել դատախազական խմբի դատախազների և ղեկավարի լիազորությունների շրջանակը՝ ընդ որում սահմանելով դատախազական խմբի ղեկավարի բացառիկ լիազորությունները:

**3. Դատախազական խմբին վերաբերող որոշ այլ հարցեր:** << քրեական դատավարության օրենսգրքում լրացում կատարելու մասին օրենքի նախագծով կարգավորված չէ դատավարության մասնակիցներին դատախազական խումբ ստեղծելու մասին վերադաս դատախազի հանձնարարականին ծանոթացնելու և դատախազական խմբի դատախազներին բացարկ հայտնելու հետ կապված հարցերը, ինչը, մեր կարծիքով, չի կարող ընդունելի համարվել: Կարծում ենք՝ ինչպես քննչական խմբի, այնպես էլ դատախազական խմբի պարագայում անհրաժեշտ է իրավական կանոնակարգման ենթարկել նաև դատավարության համապատասխան մասնակիցներին դատախազական խումբ ստեղծելու մասին հանձնարարականին ծանոթացնելու, դատախազական խմբի դատախազներին բացարկ հայտնելու ընթացակարգերը:

Այդ նպատակով առաջարկվում է սահմանել, որ դատախազական խումբ կազմելու մասին հանձնարարականը անհապաղ ուղարկվում է կոնկրետ քրեական գործով վարույթն իրականացնող քննիչին, որը 24 ժամկա ընթացքում կասկածյալին, մեղադրյալին, տուժողին, քաղաքացիական հայցվորին, քաղաքացիական պատասխանողին և նրանց ներկայացուցիչներին ծանոթացնում է մինչդատական վարույթի օրինականության նկատմամբ հսկողության և դատավարական ղեկավարման իրա-

կանացունը դատախազական խմբին հանձնարարելու մասին վերադաս դատախազի հանձնարարականին, և նրանց պարզաբանվում է խմբի ցանկացած դատախազի բացարկ հայտնելու իրենց իրավունքը, որի արդյուքներով կազմված արձանագրությունը անհապաղ ուղարկում է դատախազական խմբի ղեկավարին:

Հարկ է նշել նաև, որ հսկողության իրականացումը դատախազական խմբին հանձնարարելու դեպքում չի բացառվում նաև հետագայում դատախազական խումբի կազմը փոփոխության ենթարկել (օրինակ՝ խմբի դատախազը աշխատանքից ազատվել է, գտնվում է արձակուրդի մեջ և այլն): Ինչպես գործող «Դատախազության մասին» ՀՀ օրենքը, այնպես էլ Նախագիծը որևէ դրույթ չեն բովանդակում դատախազական խմբի կազմը փոփոխելու վերաբերյալ:

Կարծում ենք, որ այս առումով անհրաժեշտ է սահմանել, որ ինչպես դատախազական խմբի ստեղծումը, այնպես էլ դրա կազմի փոփոխությունը իրականացվում են վերադաս դատախազի հանձնարարականի հիման վրա:

Այսպիսով, վերոգրյալ վերլուծության հիման վրա կարելի է եզրահանգել, որ դատախազական խմբին առնչվող մեր կողմից առաջարկվող լուծումները հնարավորություն կտան նախ կանոնակարգելու այն հարցերը, որոնք չի նախատեսել օրենսդիրը, և բացի այդ՝ բացառելու գործնականում դատախազական խմբի ստեղծման պարագայում ի հայտ եկող խնդիրները և առավել արդյունավետ դարձնելու բարդ, բազմադրվագ, հասարակական հնչեղություն ունեցող գործերով դատախազական հսկողության արդյունավետությունը ու դատավարության մասնակիցների իրավունքների պաշտպանությունը:

## ОСНОВНЫЕ ПРОБЛЕМЫ ОСУЩЕСТВЛЕНИЯ НАДЗОРА ЗА ЗАКОННОСТЬЮ ДОСУДЕБНОГО ПРОИЗВОДСТВА И ЗАЩИТЫ ОБВИНЕНИЯ В СУДЕ ПРОКУРОРСКОЙ ГРУППОЙ В УГОЛОВНОМ СУДОПРОИЗВОДСТВЕ РА

**Арсен Мартиросян**

*Начальник Управления по надзору за законностью досудебного производства Специальной следственной службы РА, кандидат юридических наук, доцент*

Статья посвящена основным вопросам надзора за законностью досудебного производства прокурорской группой и защиты обвинения в суде.

В рамках статьи автор обсуждает вопросы правовых оснований создания прокурорской группы, а также вопросы, связанные с полномочиями членов прокурорской группы и руководителя. В результате проведенного исследования автор предлагает подчинить основания для создания прокурорской группы правовому регулированию, установив, что как таковые они могут заключаться в сложности расследуемого уголовного дела, большом объеме дела или общественной публичности.

В то же время автор предлагает подчинить полномочия прокурорской группы и ее членов уголовно-процессуальному регулированию, а также предусмотреть механизмы ознакомления соответствующих участников судебного процесса с поручением вышестоящего прокурора о ее создании, а также изменения состава группы в случае ее создания.

В результате исследования автор вносит четкие предложения, которые направлены, в первую очередь, на совершенствование уголовно-процессуального законодательства, решение проблем, возникающих на практике, кроме того, повышение эффективности прокурорского надзора и защиту прав участников судопроизводства.

## MAIN ISSUES OF SUPERVISION OVER THE LEGALITY OF PRE-TRIAL PROCEEDINGS AND CHARGE DEFENSE IN COURT BY THE PROSECUTORIAL GROUP IN THE RA CRIMINAL PROCEDURE

**Arsen Martirosyan**

*Head of the Department of Supervision over Legality of Pre-trial Proceedings of the RA SIS,  
Candidate of Legal Sciences, Associate Professor*

The article is devoted to main issues of supervision over the legality of pre-trial proceedings and charge defense in court by the prosecutorial group in the RA Criminal Procedure.

Within the framework of the article the author discusses the legal grounds for the establishment of the prosecutorial group, as well as issues related to the powers of the members and the head of the prosecutorial group. In the course of the study, the author proposes to subject the grounds for establishing the prosecutorial group to legal regulation, stating that as such can be the complexity of the investigated criminal case, the large volume of the case or the public resonance.

At the same time, the author proposes to subject to criminal procedure regulation the powers of the prosecutorial group and the powers of the members of the group, as well as in the case of the establishment of the prosecutorial group, to envisage the mechanisms for introducing the relevant participants of the trial to the superior prosecutor's instruction regarding the establishment of the group, submitting recusal for each prosecutor of the group as well as for changing the group composition.

As a result of the study the author makes clear offers, which are aimed, first, at improving the criminal procedure law, solving the problems that occur in practice, also at increasing the efficiency of the prosecutorial supervision and protection of the rights of trial participants.

**Բանալի բառեր** – մինչդատական վարույթ, քննչական խումբ, դատախազական խումբ, գործի բարդություն, գործի մեծ ծավալ, վերադաս դատախազ, դատախազական խմբի ղեկավար, դատախազական խմբի անդամներ, հանձնարարություն

**Ключевые слова:** досудебное производство, следственная группа, прокурорская группа, сложность дела, большой объем дела, вышестоящий прокурор, руководитель прокурорской группы, члены прокурорской группы, поручение

**Key words:** pre-trial proceedings, investigation group, prosecutorial group, complexity of the case, large volume of the case, superior prosecutor, head of the prosecutorial group, members of the prosecutorial group, instruction